

ITK Inseneribüroo OÜ
A.H. Tammsaare tee 92, Tallinn

Töö: SEK / ITK Inseneribüroo OÜ sisene töö nr: 23028
Objekt: Aespa aleviku sidevõrk
Objekti aadress: Aespa alevik, Kohila vald, Rapla maakond,
Roobuka küla, Saku vald, Harju maakond
Tellijä: Rednet OÜ
Staadium: Tööprojekt

EHITUSKIRJELDUS

Aespa aleviku sidevõrk

Koostasid:
Vastutav spetsialist:

Kristjan Toro
Liina Randvoo

Tallinn 2024

Sisukord

1	<i>Sidepaigaldis.....</i>	3
1.1	<i>Üldosa.....</i>	3
1.1.1	Ehitise üldandmed	3
1.1.2	Lähteandmed	3
1.1.3	Normdokumendid	3
1.1.4	Töövõtu ulatus	4
1.1.5	Projektdokumentatsioon, selle ulatus ja siduvus.....	4
1.1.6	Tööde teostamine	4
1.1.7	Kliimaatilised tingimused ja erinõuded	5
1.1.8	Seadmed ja materjalid. Tähistused	5
1.1.9	Üleandmiseks valmis, töö- ja lõplikud joonised	5
2	<i>Välistrassid .....</i>	6
2.1	<i>Sidevarustus .....</i>	6
2.1.1	Side kanalisatsioon ja kaabelliinid	6
2.1.2	Kaabelliinide trasside taastamine	7
3	<i>Lubatud kõrvalekalded projekteeritud trassidest .....</i>	9
4	<i>Üldised nõuded ja juhised liinirajatise ehitamisel.....</i>	9

1 Sidepaigaldis

1.1 Üldosa

Projektiga antakse lahendus Aespa alevikus, Kohila vallas fiiberoptilise sidekaabli rajamisele. Käesolev seletuskiri kirjeldab sidesüsteemide toimimise põhimõtteid ja kirjeldusi.

1.1.1 Ehitise üldandmed

Ehitusprojekti tellija:	Rednet OÜ
Töö nimetus:	Aespa aleviku sidevõrk
Asukoht:	Aespa alevik, Kohila vald, Rapla maakond Roobuka küla, Saku vald, Harju maakond
Projekteeritava trassi pikkus:	c.a 6500m
Projekteeritavate sidekaevude kogus:	23 tk

1.1.2 Lähteandmed

- Tellija lähteülesanded
- Geodeesia 24 OÜ poolt 07.2024 koostatud töö nr 7956-23 "Topo-geodeetiline mõõdistus" millele on kantud Maa- ja Ruumiametist väljastatud katastriüksuste piirid. Kõrgused EH2000 süsteemis, koordinaadid L-EST97 süsteemis.

1.1.3 Normdokumendid

Projekteerimise käigus järgida kõiki Eesti Vabariigis kehtivaid õigusakte ja normdokumente niivõrd, kuivõrd on need vajalikud käesoleva projekti koostamisel ja ehitamisel.

ÜLDINE

- RT I 05.03.2015, 1 „Ehitusseadustik“
- 10421629-JV ST... „Eesti Energia (0,4...20 kV) võrgustandard“
- EVS 932:2017 „Ehitusprojekt“
- RT I, 28.06.2015, 4, „Ehitise kaitsevööndi ulatus, kaitsevööndis tegutsemise kord ja kaitsevööndi tähistusele esitatavad nõuded“
- RT I, 18.07.2015, 7, „Nõuded ehitusprojektile“
- Transpordiamet „Nõuded tehnovõrkude teemaale paigaldamise kavandamisel (2018)“
- RT I, 18.02.2020, 9 MTM (Majandus- ja taristuminister) „Ehitamise dokumenteerimisele, ehitusdokumentide säilitamisele ja üleandmisele esitatavad nõuded ning hooldusjuhendile, selle hoidmisele ja üleandmisele esitatavad nõuded“

1.1.3.1 Elektriohutus

- MKM (Majandus- ja Kommunikatsiooniminister määrus) nr.:19, 26.03.2007.a. „Elektripaigaldise kaitsevööndi ulatus ja tegutsemise kord“

1.1.4 Töövõtu ulatus

Üldised andmed ehitusobjekti kohta, rakendatav töövõtuvorm, ehitustööde tähtsajad, osamaksud ning vastavad tagatised esitatakse töövõtu pakkumisdokumentatsioonis. Lepingudokumentide ja -jooniste tõlgendusvõimalused ja vasturääkivused tuleb selgitada enne lepingu allakirjutamist.

Töövõtt sisaldab kõikide elektriprojekti dokumentides mainitud seadmete, liinide, aparaatide ja süsteemide hankimist, paigaldust ja üleandmis-vastuvõtu korraldust kasutusvalmiduseni.

Töövõttu kuulub kõikide vajalike avade tegemine konstruktsioonidesse ja nende avade paigaldustööde järgne nõuetekohane sulgemine.

Töövõtja peab esitama ja teatama teistele osapooltele töödest põhjustatud nende valdkonda kuuluvad hanked ja kohustused ja täitma teiste osapoolte töövõttudest põhjustatud elektritööde mahtu kuuluvad ja mõjutavad hanked ja kohustused.

Töövõtja on kohustatud sooritama tellija poolt nõutavad muudatused kui need ei muuda märgatavalt töövõtja poolt teostatavate tööde ulatust, olenemata sellest, kas küsimus on tööde sooritamise täiustamises, kergendamises või muus. Muudatuste osas, mis eeldavad lisakulutusi ja nende hüvitamist, tuleb teha enne tööde algust kirjalik pakkumine, mis on pädev ainult ehitustööde tellija poolt kinnitatuna.

Töövõtja peab kindlustama, et kõiki tema poolt tarnitud seadmeid saaks paigaldada projekti dokumentatsioonis näidatud positsioonidele ilma konstruktsiooniliste muudatusteta. Seadmete mitesobivatest mõõtmetest põhjustatud muudatustööd ei kuulu lisatasustamisele.

1.1.5 Projektdokumentatsioon, selle ulatus ja siduvus

Projekteerija poolt koostatud projektdokumendid moodustavad üksteist täiendades projekti kui terviku objekti. Projekteerija vastutab Tellija ja tema esindaja Inseneri ees kõigi projekteerimiseks ja eesmärgi saavutamiseks vajalike andmete ja tingimuste hankimise, projekti teostamise ning projektile kooskõlastuste saamise eest.

Projekteerimisel tuleb aluseks võtta ehitise funktsioonid ning kasutusviisile vastav logistika. Lahendused peavad olema eesmärgipärased ja ratsionaalsed. Materjalid, tooted ja seadmed peavad vastama eesmärgile, lähtedokumentidele ja normdokumentidele. Projekteerija peab võimaldama inseneril juba projekteerimisaegselt kontrollida projekteerimise kulgu ja otstarbekust. Projekti kontrollimine ja täpsustamine on oluliselt odavam ning aega säästvam, kui hilisem tehnoloogiliste ja konstruktsioonivigade parandamine.

Projekti ei saa määrata ühtede dokumentide prioriteete teiste ees, ehitamisel ei saa lähtuda projekti ühel joonisel või dokumendis esitatust. Projekti tuleb vaadelda kui tervikut. Kui avastatakse projekti erinevates dokumentides kajastatud lahenduste vahel või ka võrdluses normdokumentidega erinevusi ja erineva tõlgendamise võimalusi, mida ei õnnestu lahendada üldisi norme ning head ehitustava järgides, pole lubatud ehitustöid alustada/jätkata mingi üksiku dokumendi kohaselt, vaid tuleb selgitada, milline esitatud lahendustest vastab nii tehniliselt kui kvaliteeditaseme poolest soovitud, vajadusel pöörduda kohe tellija ja kas läbi Tellija, tema Inseneri või kokkuleppel nendega vahetult projekteerija poole ja koostöös viimasega kõrvaldada vasturääkivused.

Ehitamine tuleb dokumenteerida vastavalt majandus- ja taristuministri määrusele nr 3/ 14.02.2020 „Ehitamise dokumenteerimisele, ehitusdokumentide säilitamisele ja üleandmisele esitatavad nõuded ning hooldusjuhendile, selle hoidmisele ja üleandmisele esitatavad nõuded“

1.1.6 Tööde teostamine

Paigaldise Töövõtja peab omama Eesti Vabariigis töötamiseks litsentsi, omama vajalikku pädevust ning asjakohase majandustegevuse registreeringut ning vajadusel kommunikatsioonivaldajate nõudmisel ka luba vastavaid kommunikatsioone ehitada. Personali kvalifikatsioon ja kogemused peavad olema hõlmatud lepingu kokkulepetega ning lepingu üldiste tingimustega.

Töövõtja on vastutav tööde koordineerimise eest teiste ehitusplatsi töövõttudega. Töövõtja planeerib paigalduse enne töödega alustamist ning peab kindlustama seadmete projektikohase paigalduse töövõtja poolt täpsustatud tööjoonistel esitatud paigalduskohale.

Erilise hoolikusega tuleb jälgida kommunikatsioonide ligiduses töötamist ja kommunikatsioonidega ristumisi, olgu need elektrilised, mehhaanilised või mõlemad, korrastatud ja ühtlase järjestuse saavutamist. Täpne positsioneerimine peab olema koordineeritud sidustöövõttudega enne igat paigaldustööd.

Iga töö, mis tuleb uuesti teha hoolimatu koordineerimise tõttu, pole lisatöö ega kuulu täiendavale tasustamisele.

1.1.7 Kliimaatilised tingimused ja erinõuded

Kõik materjalid ja seadmed peavad olema ette nähtud pidevaks ja pikaajaliseks tööks allpool nimetatud kliimaatilistes tingimustes:

- välitemperatuur -30 °C / +35 °C
- hea soojusisolatsiooni ja adekvaatse ventilatsiooniga siseruumis +30 °C

Kaitseastmed, vähimalt:

- välistingimustes	IP54
- märjad ruumid	IP44
- niisked ja rõsked ruumid (soojussõlm, venkambrid)	IP34

Kõik tervik tooted peavad omama CE märgistust.

1.1.8 Seadmed ja materjalid. Tähistused

Kõik materjalid peavad olema uued ja kvaliteetsed, toodetud hea reputatsiooniga tootja poolt ning vastama projekti dokumentide, töövõtulepingu kokkulepete ja üldtingimustega neile sätestatud nõuetele.

Euroopa Liidus kasutamiseks peab toode olema läbinud nõuetele vastavuse hindamise protsessi, see näitab, et toode on saanud Euroopa Liidus kasutusloa. Kitsamalt Eestis sätestab selle hindamise korra Toote nõuetele vastavuse seadus, viimane redaktsioon RTI, 28,6,2012,30. Nõuetele vastavust kinnitab (mitte alati ja mitte kõigile toodetele) EÜ vastavusdeklaratsioon koos toote tehnilise dokumentatsiooniga või siis ainult viimane.

Kõik samatüübilised materjalid ja seadmed peab töövõtja hankima võimalusel ja otstarbekusel ühelt ja samalt tootjalt, kes tagab nende tootmise jätkumise ehitise ekspluatatsiooniaegsete võimalike asenduste tarbeks.

Tüübiga mainitud seadmeid võib asendada kasutuskoha suhtes omadustelt ja kvaliteedilt samaväärsete seadmetega Peatöövõtja ja/või Tellija nõusolekul. Vahetuse pakkuja peab edastama vahetuse omadusi iseloomustavad andmed vahetatava materjali või seadme kohta. Vastavuse tõestamine ja ka vastutus jääb siiski seadme/materjali asendajale. Tõendamiseks seotud kulub kannab nende esitaja.

Kõik kaablid peavad identifitseerimiseks olema tähistatud mõlemas otsas. Pinnasesse paigaldatavate kaabelliinide peale paigaldada märkelint.

1.1.9 Üleandmiseks valmis, töö- ja lõplikud joonised

Töövõtja hoiab objektil kehtivate tööjooniste kontrolleksemplaride komplekti, millesse kanda sisse kõik töö ajal tehtud muudatused.

Töövõtja pärast ehitustööde lõppemist vormistab ise või tellib teostusjoonised vastavalt lõplikule paigaldusele, olenemata sellest, kes eelnevad tööjoonised oli koostanud. Töövõtja alltöövõtjate poolt koostatud joonised

varustatakse pealdisega ning nummerdatakse kõik ühtemoodi ja lisatakse üleandmiseks valmis dokumentatsioonile.

Kõik üleandmiseks valmis joonised ja jooniste nimekirjad märgitakse pealdisega TEOSTUSJONIS ning varustatakse kuupäevaga. Töö eest vastutav isik kinnitab jooniste nimekirja oma allkirjaga.

Pärast ehitus- ja paigaldusööde lõppu tuleb koostada kasutus-hooldusjuhendid, mis peavad hõlmama kõiki tarnitud süsteeme.

Töövõtja tarnib koos teostusjoonistega kõiki tarnitud süsteeme hõlmavad hooldusjuhiseid, mis sisaldavad vähemalt järgmised andmed:

- tehnilised andmed;
- valmistaja nimi;
- esindaja nimi;
- tootja tehniline saatedokumentatsioon
- kasutusjuhised;
- reguleerimis- ja seadearvud;
- sisemised ühendusjoonised;
- hooldusjuhised;
- garantiitunnistused.

Üleantavad joonised tarnitakse alljärgnevalt:

- digitaalsvormis (CAD-joonised) CD-l sobivas kokkulepitud formaadis.
- paberkandjal A4 formaadis kaustadesse köidetuna. Koopiate arv täpsustatakse hankelepinguga.

Ekspluatatsiooni- ja teostusjooniste kopeerimis- ja tarnimiskulud kuuluvad töövõtu hulka

2 Välistrassid

2.1 Sidevarustus

2.1.1 Side kanalisatsioon ja kaabelliinid

Käesoleval projektiga nähakse ette fiiberoptilise sidekaabelliini rajamine.

Paigaldada pinnasesse ja olemasolevatele elektriliinidele mikrotorustik vastavalt asendiplaanile (vt. Joonis EL-4-01).

Transpordimaal kasutatavad sidekanalisatsiooni torud

Transpordimaanduses kasutatakse erinevaid **multitorude konfiguratsioone**, sõltuvalt objekti tehnilistest ja mahulistest nõuetest. Kasutatavad multitorud on järgmised:

- 16×7 (siseläbimõõt 3,5 mm) + 3×14/10 mm mikrotoru,
- 4×7 (3,5 mm siseläbimõõduga mikrotoru),
- 12×7 (3,5 mm) + 1×14/10 mm mikrotoru.

Multitorud peavad olema paigaldatud **kaitsetoru sisse**, et tagada mehaaniline kaitse ning vastupidavus paigaldus- ja ekspluatatsioonitingimustes. Kaitsetoruks kasutatakse:

- **PE Opto 63×3,8 mm (survetugevus vähemalt 1250 N) või**
- **PE Opto 110×6,6 mm (survetugevus vähemalt 1250 N).**

Kaitsetoru valik sõltub konkreetsest trassilõigust, pinnasest, paigaldusmeetodist ning nõutavast mahutavusest. Kõik torud peavad vastama kehtivatele standarditele ning olema sobivad elektroonilise side torustike paigaldamiseks avalikus ruumis.

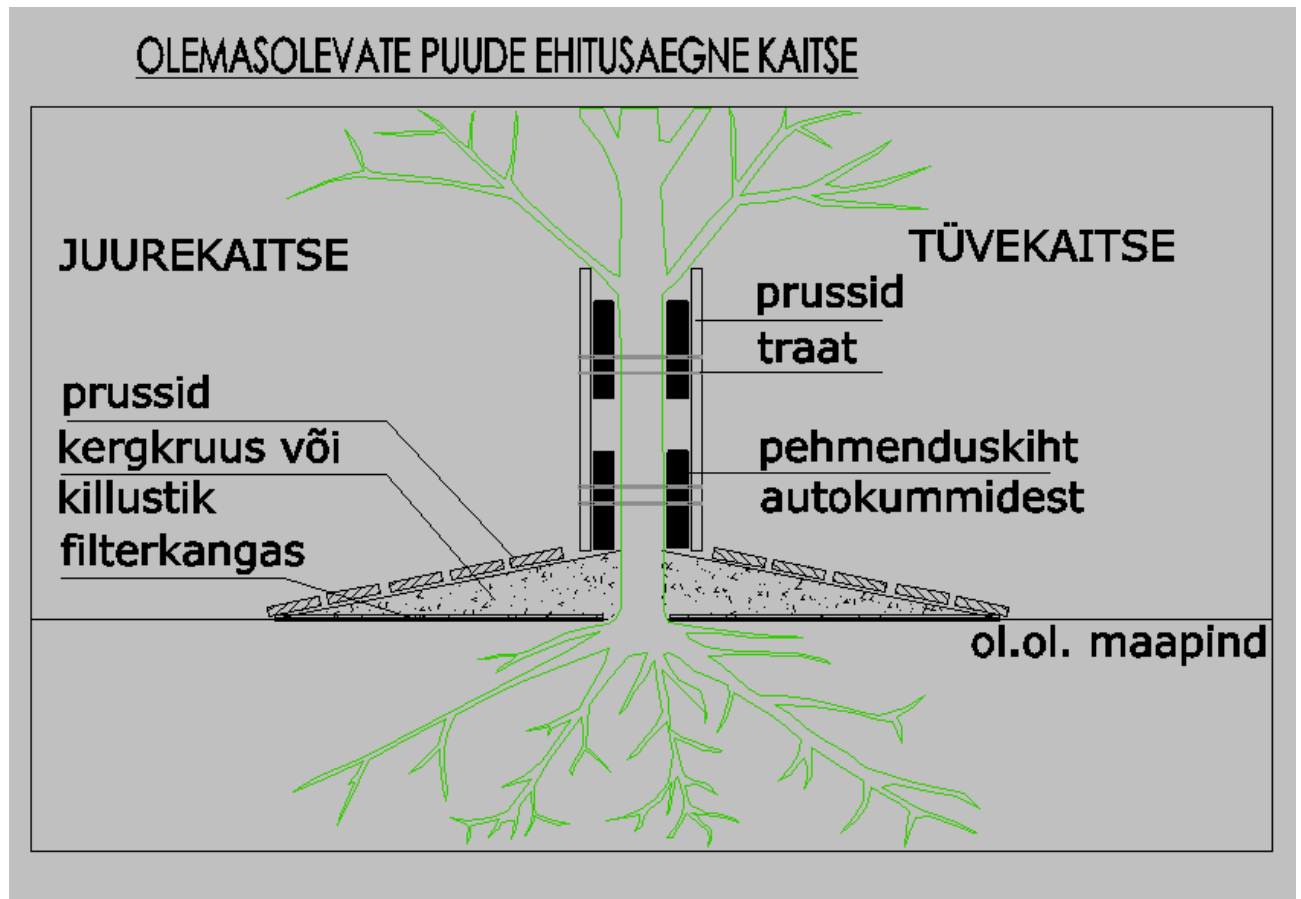
Transpordimaal (31701:001:2190 11240 Tõdva-Hageri tee), (71813:011:0024 11245 Kiisa-Kohila tee) ja (31701:001:2200 11245 Kiisa-Kohila tee) multitoru paigaldada kinnisel meetodil. Puurimiskaeviku min. Sügavus 1,0m. Kinnisel meetodil kasutada kaitsetorusi PE Opto 63x3,8mm (1250n) ja PE 110x6,6 (1250N). Liiklusmärkide ning valgustimastide läheduses tuleb lähtuda Transpordiametijuhendist „Nõuded tehnovõrkude teemaale kavandamisel“ Tabel 1 kajastatud kaugustest ning sügavustest. Liiklusmärkidele lähemal kui 1,0m tuleb sidekaabel rajada 2,0m sügavusele ning valgustusmastidele lähemal kui 1,5m kinnisel meetodil ja 2,5m avatud meetodil tuleb sidekaabel rajada 2,5m sügavusele.

2.1.2 Kaabelliinide trasside taastamine

Kaablitrasside pealiskiht, murukatted, teed ja muud rajatised tuleb taastada vastavalt nende endisele kujule. Kaablikaevise täitmisel tihendada pinnast. Kasvumulla huumuse sisaldus peab olema vähemalt 5%. Kasvumuld peab olema mineraalmuld (pH 6,5-7,0), ei tohi sisaldada taimede kahjulikke jäätmeid, kive, killustikku jne ning on tihendatav nii, et ei tekiks vajumisi ja vee loikusid. Olemasolev ja taastatav haljasala piir ühtlustada, tasandada niidukõlblikuks. Muru külvinorm vähemalt 30g/m². Täitepinna filtratsioon 2m/ööpäevas. Täitepinna liivpinnaste puhul nõutav tihendustegur 0,98.

3 Keskkond

Trasside rajamisel puude kaitsevööndis kaevata käsitsi või kinnisel meetodil. Tagada olemasolevate puude kasvutingimuste säilimine. Käsitleda ehitustööaegseid kõrghaljastuse kaitsemeetmeid (juurestiku ja võra kaitse). Ehituse ajal kaitsta puutüvi ajutise piirdega.

Trassi rajamisel kinnisel meetodil puurimise sügavus on 2 m.

Kuivaperioodil kastetakse kahjustatud juurtega puid ning paljastunud juured kaetakse kuivamise vältimiseks.

Liiklemise või materjalide ladustamise vajadusel juurestiku kaitsealal kaetakse maapind viisil, mis välistab pinnase tihenemise.

Ehitustööde käigus lisa jäätmed ei tekki. Kaablite trumlid tagastatakse tagasi müüjale. Välja kaevatud pinnas ladustatakse kaeviku juures ja pärast kasutatakse kaeviku tagasitäitmiseks.

Puude kaitsemeetmete kirjeldus koostatakse lähtudes standarditest EVS 843:2016 ja EVS 939-3:2020 ning Kohila valla kaevetööde eeskirjas sätestatud nõuetest. Projektis tuuakse välja kohapõhised nõuded, mis tagavad puude juurestiku, tüve ja võra kaitse ehitus- ja kaevetööde käigus. Juhul kui tööde teostamiseks osutub vajalikuks puude võra kärpimine, tuleb enne tööde alustamist taotleda hoolduslõikuse luba Keskkonna- ja Kommunaalametilt. Kõik lõikamised peab teostama kvalifitseeritud arborist.

4 Lubatud kõrvalekalded projekteeritud trassidest

Riigiteede piirides ja riigiteede teemaal kõrvale kalded kooskõlastatud projektist on keelatud.

Enne ehitustööde algust tuleb projekteeritud trassid maha märkida täpses vastavuses projektile. Ehitustööde käigus ilmnevate ettenägematute asjaolude puhul on lubatud projekteeritud trassist kõrvale kalduda üldreeglina piirides $\pm 0,5\text{m}$ (v.a. riigitee maaüksusele projekteeritud trassist), tingimusel, et kaugus katastriüksuste piiridest jääb vähemalt 0,5m. Ühelgi juhul ei tohi kõrvalekalle ulatuda kõrval oleva maaüksuse piiridesse. Teiste maa-aluste ja maapealsete kommunikatsioonide olemasolul kaablitrasside piirkonnas peavad olema tagatud normide kohased kaugused (kujad).

5 Üldised nõuded ja juhised liinirajatise ehitamisel

Tehnovõrgu riigiteealusele maale paigaldamise korral peab tehnovõrgu omanik enne projekti realiseerimist asumist esitama Transpordiametile vormikohase taotluse koos projektis kooskõlastatud asukoha-skeemiga tehnovõrgu paigaldamise ja talumise lepingu sõlmimiseks (vorm saadaval Transpordiameti kodulehel). Sõlmitud leping on aluseks riigitee alusel maal projektijärgsete tööde teostamiseks vajaliku liiklusväliste tööde loa väljastamiseks.

Ruumikuju luua Maa- ja Ruumiameti Piiratud Asjaõiguste Ruumiandmete Infosüsteemi (PARI) kaudu aadressil <https://pari.kataster.ee> ning esitada taotluses vallale ruumikuju tunnus PARI ID number koos aktiivse jagamislingiga.

Taotlus esitatakse kohalikule omavalitsusele (eraldi 23028_TP_EL-6-06_Serv_71813_011_0024.Saku vallale) ja Kohila vallale eraldi munitsipaalmaa ning eraldi eramaa ja riigimaa kinnistute osas.

Kohila vallas ei sõlmita IKÕ'd vaid kokkuleppelise sundvalduse seadmist munitsipaalmaale.